

11/2011. számú Vezetői körlevél

a nyugdíj-előtakarékossági számlák és a tartós befektetési szerződések fogyasztóvédelmi kérdéseiről

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: Felügyelet) 2011. szeptember 29. napján publikálta a 2011. I. féléves fogyasztóvédelmi kockázati jelentését, melyben kitért a nyugdíj-előtakarékossági számlák és a tartós befektetési szerződések kapcsán azonosított fogyasztóvédelmi anomáliákra.

Ezek szerint a **tartós befektetési szerződések (TBSZ)** olyan hosszú távú megtakarítási termékek, amelyek szabályozása elsősorban adójogilag rendezett. A **nyugdíj-előtakarékossági számla (NYESZ)** esetében a nyugdíj-előtakarékossági számlákról szóló 2005. évi CLVI. törvény (Nyesztv.) fogalmaz meg előírásokat. Közös probléma, hogy sem a NYESZ, sem a TBSZ tekintetében további fogyasztóvédelmi – különösen tájékoztatási – részletszabályok nem kerültek meghatározásra.

E termékek esetében a tájékoztatás hiányossága, nem megfelelő volta vethet fel fogyasztóvédelmi aggályokat. Nevezetesen, problémát jelent, ha az előzetes tájékoztatás során a pénzügyi szervezet **nem helyez kellő hangsúlyt az ügyfél befizetéseiből végrehajtandó befektetési tranzakciók, valamint a kapcsolódó adózási szabályok bemutatására.** A NYESZ nyugdíjkorhatár előtti megszüntetése ugyanis jelentős terheket, veszteséget okoz, amelyet ha az ügyfél nem kíván elszemvedni, akkor a választott megtakarítási formából nem tud kilépni. A TBSZ esetében pedig az adókedvezményre való jogosultság elvesztésével jár a szerződés futamidő előtti felmondása.

A NYESZ és TBSZ tekintetében aggályos, hogy a pénzügyi szervezet – a NYESZ esetében a Nyesztv.-ben meghatározott díjak körének és mértékének kivételével – szabadon határozhatja meg a felszámítandó díjak, költségek körét és mértékét, azokat továbbá egyoldalúan módosíthatja, mely alól kivételt a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. CXII. törvény (Hpt.) egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezései jelentenek [Hpt. 210. § (11) bek.]. Ezek a jogi lehetőségek még inkább hangsúlyossá teszik a pontos, előzetes tájékoztatás fontosságát.

A Felügyelet az azonosított fogyasztóvédelmi anomáliák orvoslása érdekében **fogyasztóvédelmi szempontból követendő jó gyakorlatokat fogalmaz meg,** amelyek megvalósítását elvárja a pénzügyi szervezetektől.

1. A pénzügyi szervezet az ügyfelek előzetes tájékoztatása során helyezzen kiemelt hangsúlyt arra, hogy az ügyfél a TBSZ szerződés megkötése esetén a számlára csak a **szerződéskötés évében** (felhalmozási év) **fizetheti be megtakarításait.** A TBSZ **egyenlege befizetéssel ezt követően nem növelhető,** azonban **minden évben** lehetőség van egy **új szerződés kötésére.** Továbbá a tájékoztatás során hívják fel az ügyfél figyelmét arra, hogy ugyanazon naptári éven belül egy pénzügyi szervezetnél csak egy-egy betéti illetve értékpapír típusú befektetések nyilvántartására szolgáló számla nyitható.

2. A pénzügyi szervezet az ügyfelek előzetes tájékoztatása során fokozottan hívja fel a figyelmet arra, hogy amennyiben az ügyfél a NYESZ számlát nyugdíjszolgáltatásnak minősülő kifizetést megelőzően kívánja megszüntetni, **adó és járulék befizetési, valamint az igénybe vett kedvezményekre vonatkozó visszafizetési kötelezettsége keletkezik** a megtakarítás vonatkozásában.
3. A pénzügyi szervezet az ügyfelek előzetes tájékoztatása során hangsúlyosan emelje ki, hogy az ügyfél a TBSZ szerződés megkötése esetén kötve van e megtakarítási formához, a szerződés felmondására kizárólag az **adókedvezményre való jogosultság elvesztése mellett van lehetőség, azaz a szerződés felmondása esetén, egy új TBSZ szerződés megkötésével az addig elért kedvezmény nem vehető igénybe.**
4. A pénzügyi szervezet tájékoztassa az **ügyfeleket, az erre vonatkozó szándékuk alapján**, a NYESZ és TBSZ számlák közötti kapcsolatról, azaz arról, hogy **a NYESZ számlán jóváírt követelés átvezethető TBSZ számlára**, ami azonban a NYESZ számla megszüntetésével jár. Az is fontos, hogy a pénzügyi szervezet hívja fel az ügyfelek figyelmét a NYESZ számla megszüntetésével járó, ilyen esetben **alkalmazandó adózási szabályokra.**
5. A pénzügyi szervezet továbbá hangsúlyozza ki, hogy **a befektetésen elért hozam után fizetendő adót az ügyfélnek kell az adóbevallásában szerepeltetnie és megfizetnie a szolgáltató által kiállított igazolás alapján** a szerződés felmondásakor, továbbá azokra a speciális esetekre is, mikor az ügyfél ezen kötelezettsége nem áll fenn. [például Nyesztv. 8. § (4) bekezdésében foglaltak]
6. A Felügyelet elvárja, hogy a pénzügyi szervezet nyomatékosan hívja fel az ügyfél figyelmét arra, hogy a NYESZ és TBSZ (befektetési része) esetében **az ügyfél befizetéseiből befektetési tranzakciókat hajtanak végre**, befizetéseit pénzügyi eszközökbe helyeződnek, és a pénzpiaci mozgások kihathatnak a megtakarítás mértékére.
7. A pénzügyi szervezet a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, **kellő körültekintéssel tájékoztassa ügyfeleit** a Nyesztv.-ben meghatározott és az azon kívüli **díjak köréről, mértékéről, egyoldalú módosításuk feltételeiről.** Ugyanezen elv vonatkozik a TBSZ esetében felszámítandó díjak körére, mértékére, egyoldalú módosításuk feltételeire is.
8. Követendő gyakorlatnak tekintendő, ha a pénzügyi szervezet e fenti tájékoztatást a szerződés aláírása előtt, **a szerződéstől elkülönített dokumentumon, írásban teljesíti**, és a tájékoztatás megtörténtét és annak tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja.
9. Támogatandó magatartás az, ha a pénzügyi szervezet a **NYESZ esetén az örökléssel kapcsolatos szabályokról is tájékoztatja** az ügyfeleket.
10. A Felügyelet követendő gyakorlatnak tekinti, ha **a 2., 3. és 4. pontban meghatározott fogyasztói kockázatról az ügyfél a szerződés felmondása előtt ismételten, igazolható módon, írásos tájékoztatást kap.**
11. Fontos elvárás, hogy a pénzügyi szervezet – más hasonló termékeivel összehasonlítva – a NYESZ számla és TBSZ termék esetén **aránytalan, túlzott mértékű költségeket és**

díjakat ne számítsa fel, tekintettel arra, hogy az ügyfélnek csak veszteség elszenvedése árán van lehetősége a szerződések felmondására.

12. Ugyanezen okból kifolyólag a Felügyelet azt is elvárja, hogy a pénzügyi szervezet a NYESZ számla és TBSZ termékhez kapcsolódó költségek és díjak **egyoldalú, kedvezőtlen módosítása kapcsán tanúsítson önmérsékletet.**

Budapest, 2011. november 17.

Dr. Szász Károly
elnök